

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Komunitní plánování rozvoje sociálních služeb na Horšovskotýnsku a Holýšovsku

Porovnání sociodemografických analýz

Ing. Bc. Štěpánka Syrovátková
metodička projektu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

I. Úvod

Porovnání sociodemografických analýz vychází ze dvou základních materiálů zpracovaných pro potřeby komunitního plánování na území Horšovskotýnska a Holýšovska. Těmito materiály jsou „Popis aktuální sociální situace na Horšovskotýnsku a Holýšovsku“ z roku 2007 a „Analýza aktuální sociální situace na Horšovskotýnsku a Holýšovsku“ ze srpna 2011. Oba materiály shromažďují statistické údaje z daného území, a to údaje dále využitelné při komunitním plánování rozvoje sociálních služeb. Těmito údaji jsou zejména obecné informace o území (jeho geografické vymezení, rozloha apod.), informace o obyvatelstvu a vybraných společenských jevech. Stěžejními zdroji informací byly veřejné statistické zdroje a provedená místní dotazníková šetření.

Záměrem porovnání obou zpracovaných analýz bylo identifikovat podstatné změny mezi rokem 2007 a 2011 a pokusit se tak zjistit možné trendy či důležité proměnné týkající se dalšího vývoje sociální oblasti, resp. možných námětů, na něž by mohl nový komunitní plán reagovat.

II. Porovnání analýz – identifikace změn

Pro přehlednost jsou popisované jevy souhrnně uvedeny v následujících tabulkách č. 1 – 4. Jednotlivé položky tabulek vychází z kapitol analýz. Pro zjednodušení jsou sloupce označeny rokem zpracování analýzy, údaje však mohou být vztaženy k jinému datu (viz. příslušné poznámky pod čarou). Toto je dáno tím, že některá (zejména obecná) data se souhrnně zjišťují pouze v delších časových horizontech.

Tabulka č. 1 – Porovnání vybraných proměnných – obyvatelstvo

Proměnná	Údaje – 2007	Údaje – 2011
počet obyvatel – celkem	19 580 ¹	20 494 ²
úroveň vzdělanosti ³	základní 27,1%	základní 27,1%
	vyučení bez maturity 45,5%	vyučení bez maturity 45,5%
	střední s maturitou 20%	střední s maturitou 20%
	vyšší odborné 2,1%	vyšší odborné 2,1%
	vysokoškolské 4%	vysokoškolské 4%
míra nezaměstnanosti	7,86 %	8,5 %

Zdroj: sociodemografické analýzy 2007, 2011

Tabulka č. 2 – Věkové složení obyvatelstva řešeného území v letech 2004 až 2010

Rok	Stav obyvatel	Počet obyvatel dle věku			Struktura dle věku v %		
		0 – 14	15 – 64	65 +	0 – 14	15 – 64	65 +
2004	19 417	2 969	13 890	2 558	15,3	71,5	13,2
2006	19 838	2 970	14 258	2 610	15,0	71,9	13,2
2008	20 231	3 058	14 433	2 740	15,1	71,3	13,5
2010	20 494	3 165	14 474	2 855	15,4	70,6	13,9

Zdroj: Český statistický úřad

Z tabulek č. 1 a 2 vyplývá, že v roce 2011 žije na sledovaném území o necelých 1 000 obyvatel více. Rovnoměrně se zvýšil počet lidí v jednotlivých věkových kategoriích. Pro sociální oblast a další plánování rozvoje je důležitý zejména údaj o zvyšujícím se počtu občanů ve věkové kategorii nad 65 let. Oproti roku 2004 došlo k nárůstům o 12% (297 osob). Tento vzestup zcela odpovídá prognózám vývoje věkové skladby obyvatel s ohledem na charakteristiku sledovaného území.

Z tabulky č. 1 lze ještě vyčíst zvýšení míry nezaměstnanosti, byť o necelé jedno procento. Nicméně hodnota 8,5% patří v rámci Plzeňského kraje dlouhodobě k těm nejvyšším. Situaci na trhu práce zhoršuje snížení počtu evidovaných volných pracovních míst, dochází tedy ke zhoršování hospodářského vývoje a klesající tendenci rozvoje.⁴

¹ Údaj k 31. 12. 2005.

² Údaj k 31. 12. 2010.

³ Údaje známe pouze k 31. 12. 2011.

⁴ Více viz. graf č. 6 v analýze z roku 2011 (str. 25).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Tabulka č. 3 – Porovnání vybraných proměnných – sociální oblast

Proměnná		Údaje – 2007		Údaje – 2011	
Počet podpořených míst ve chráněných dílnách pro ZP		36		36	
Počet rodin v péči OSPOD		629 ⁵		384	
Počet klientů v evidenci kurátora		131 ⁶		132	
		děti	mládež	děti	mládež
		81	50	74	58
Počet poskytnutých příspěvků na péči (do 18 let)	I. stupeň	0		6	
	II. stupeň	0		5	
	III. stupeň	10		4	
	IV. stupeň	2		2	
	celkem	12		17	
Počet poskytnutých příspěvků na péči (nad 18 let)	I. stupeň	89		82	
	II. stupeň	77		73	
	III. stupeň	22		36	
	IV. stupeň	13		29	
	celkem	201		220	

Zdroj: sociodemografické analýzy 2007, 2011

Tabulka č. 3 shrnuje statistické údaje týkající se sociální oblasti. Důležitým údajem je zejména informace o počtu poskytnutých příspěvků na péči. U občanů do 18 let věku se zvýšil počet příspěvků pro I. a II. stupeň závislosti. Opačný trend lze sledovat u občanů nad 18 let věku, kdy u I. a II. stupně došlo k nepatrnému snížení, zatímco u III. a IV. stupně došlo ke zdvojnásobení počtu poskytnutých příspěvků. Tento fakt lze interpretovat dvojitým způsobem:

1. občané byli více informováni o možnostech získání příspěvků na péči; nedošlo tedy ke zhoršení zdravotního stavu, pouze si o příspěvek zažádalo více lidí
2. zvýšení počtu poskytnutých příspěvků ilustruje zhoršující se zdravotní stav osob na sledovaném území

⁵ Údaj z roku 2008.

⁶ Údaj z roku 2008.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Tabulka č. 4 – Porovnání vybraných proměnných – odhad cílových skupin (dle starostů jednotlivých obcí)

Cílová skupina	Údaje – 2007	Údaje – 2011	
		počet obcí	odhad velikosti cílové skupiny
senioři	23	11	53
osoby s tělesným postižením	17	11	27
sociálně slabé rodiny	13	nehodnoceno	nehodnoceno
osoby s mentálním postižením	8	7	8
osoby s duševním onemocněním	8	4	4
osoby s kombinovaným postižením	5	0	0
osoby se zrakovým postižením	nehodnoceno	2	2
osoby se sluchovým postižením	nehodnoceno	5	22
pachatelé trestné činnosti	11	5	17
děti a mládež ohrožené delikvencí	5	nehodnoceno	nehodnoceno
lidé ohrožení závislostí	5	3	5
lidé v krizi	4	nehodnoceno	nehodnoceno
osoby propuštěné ze zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy po dosažení zletilosti	3	1	1
oběti násilí	3	1	1
osoby bez přístřeší	3	0	0
etnické menšiny	nehodnoceno	4	55

Zdroj: sociodemografické analýzy 2007, 2011

Tabulka udává počet obcí, ve kterých se (dle kvalifikovaného odhadu) zástupců obce vyskytují konkrétní kategorie obyvatel ohrožených sociálním vyloučením. Za rok 2007 poskytli informace zástupci 23 obcí. Za rok 2011 jsou zatím zpracovány informace od zástupců 17 obcí. Za rok 2011 jsou navíc uvedeny odhady velikosti jednotlivých cílových skupin.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Vzhledem k tomu, že nejsou dostupné údaje o odhadované velikosti jednotlivých cílových skupin, nelze posoudit, zda došlo k kvantitativním změnám v těchto skupinám⁷. Z odhadů za rok 2011 vychází následující:

- na území nejsou osoby s kombinovaným postižením a osoby bez přístřeší
- na území je minimálně osob navracejících se z výkonu ústavní nebo ochranné výchovy a také minimální počet osob ohrožených násilím (oběti násilí)
- nejvíce zastoupené jsou naopak tyto cílové skupiny:
  - senioři
  - etnické menšiny
  - osoby se sluchovým postižením
  - osoby s tělesným postižením

Tabulka č. 5 – Porovnání vybraných proměnných – poskytovatelé sociálních služeb

Proměnná	cílová skupina	Údaje – 2007	Údaje – 2011
Horšovský Týn – DPS + terénní pečovatelská služba	senioři, osoby se ZP	ano	ano
Staňkov – DPS + terénní pečovatelská služba	senioři, osoby se ZP	ano	ano
Holýšov – DPS + terénní pečovatelská služba	senioři, osoby se ZP	ano	ano
Centrum sociálních služeb Domažlice – Domov pro seniory Černovice	senioři	ano	ano
Diecézní charita Plzeň – sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny	osoby s psychiatrickou diagnózou, mentálním postižením	ne	ano
Domácí ošetrovatelská péče (M. Lukášková) ⁸	senioři, osoby se ZP	ano	ano
Diakonie ČCE – středisko Radost Merklín – chráněné bydlení, denní stacionář...	osoby s mentálním a kombinovaným postižením	ano	ano
Diakonie ČCE – Praha Stodůlky – Raná péče	rodiny s dětmi s postižením	ne	ano
Raná péče Plzeň	rodiny s dětmi s postižením	ne	ano

⁷ Lze pouze doložit zvýšení počtu lidí v seniorském věku (viz. tabulka č. 2).

⁸ Není registrovaná sociální služba dle zákona.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Tyfloservis	osoby se zrakovým postižením	ano	ano
Svaz tělesně postižených – pobočka v Horšovském Týně	osoby se ZP	ano	ano
Centrum protidrogové prevence a terapie ⁹	uživatelé drog	ne	ne
Diecézní charita Plzeň – terénní programy	osoby bez příštřeší, sociálně slabé rodiny s dětmi	ano	ano
Člověk v tísní – terénní programy	osoby ohrožené vyloučením	ne	ano

Z porovnáním počtu poskytovatelů a druhu poskytované sociální služby v roce 2007 a 2011 vyplývá, že v regionu je nově poskytována terénní sociální služba poskytovatelem Člověk v tísní, o.p.s. Nově jsou také nabízeny služby rané péče pro rodiny s dětmi s postižením a to dvěma poskytovateli tohoto typu služeb.

Struktura nabízených sociálních služeb víceméně odpovídá odhadovanému zastoupení jednotlivých cílových skupin (viz. tabulka č. 4).

Seznam tabulek

- Tab. č. 1 Porovnání vybraných proměnných – obyvatelstvo
- Tab. č. 2 Věkové složení obyvatelstva řešeného území v letech 2004 až 2011
- Tab. č. 3 Porovnání vybraných proměnných – sociální oblast
- Tab. č. 4 Porovnání vybraných proměnných – odhad cílových skupin

⁹ Centrum protidrogové terapie a prevence začalo na území působit na základě komunitního plánu. Během své činnosti však ověřilo, že na řešeném území není dostatečně velká cílová skupina, proto bylo poskytování služby ukončeno.